

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - - 3 "
Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírángyár r.-t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyilttér sorá 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Éljen a király.

Felséges Urunk, apostoli királyunk születésének 76-ik évfordulóját ünnepli a nemzet. Őseinktől örökölt kegyelettel s az ő alkotmányos érzületébe vetett bizalommal párosult hódolatunknak méltó kifejezése az, mely ma országSZerte megnyilatkozik azok szívében, kik ismerik, tudják, intézik Magyarország történelmét, mely azt bizonyítja, hogy a királyság eszményképe össze van forrva a nemzet jó és balsorsával, és hogy a monarchikus államforma az, mely ezredéven át legjobban megfelelt a magyarság helyzetének.

Ez az a hódolat, melylyel a magyar nemzet immár 39 év óta megkoronázott felséges királya felé fordul, az erő, az öntudat, nem pedig az ugynevezett jobbágyi hódolat kifejezése. Tudjuk, érezzük, hogy a királyi trónnak, a királyi hatalomnak a nemzet adja az erőt, a hatalmat, melylyel ha párosul a jog tisztelete és az igazság szeretete, ellenében ellenség meg nem állhat.

És az is igaz, történelmünk példái mutatják, hogy csak az egyénileg is erős, öntudatos, az alkotmány paizsát és a jog kardját szilárdan tartó király igazi védője országunknak, hazánkknak. Szent István, Szent László, III. Béla, Róbert Károly, Nagy Lajos, Mátyás az igazságos, hogy csak a legnagyobbakat említsük, szilárd kezekben tarták az ország gyeploit s bizony, hogy V. Ferdinánd gyengesége nem lett egyszersmind országunk gyengesége is, azt hallhatatlan emlékü nagy államférfiainknak köszönhetjük, kik — mint egykor Hunyadi János kormányzósága idejében, — a magyar nemzetnek s a királyi hatalomnak fényét, erejét ősi hűséggel egyaránt tudták és akarták is szolgálni. Ámde, ha V. Ferdinánd jósa mellett erős is tudott volna lenni, hova emelte volna hazánkat és mily szerencsétlen megrázkódásoktól menthette volna meg trónját!

Hazafiúi szívünk igaz melegevel köszöntjük e napon felséges Urunkat, kit a szerencse rettenetes csapásai le nem tértettek magasztos utjáról s akiben alkotmányunk legelső, legerősebb védőjét bírja a nemzet.

Éljen a király, éljen a nemzet!

Szemle.

„Fegyverbe“! Kialt fel a „Nap“-ban a derek Lengyel Zoltán dr. és sűrű fekete bajusza alatt messze villognak felelmes nagy fehér fogai. „Fegyverbe“! ismétli és lehordja a függetlenségi pártot, hogy nincs szervezete, nincs bőségesen pénze és nincsenek lapjai. Hallatlan! A megelőző napon ő maga hirdeti, hogy két millió koronát kapnak a koalíció lapjai, melyek közül az egyiket, melyet ő maga szerkesztett, éppen azért hagyott ott, mert — igen sok pauszát kapott! Nó mindegy. Fegyverbe! kialtja újra, — mindenki álljon be függetlenségi regrutának, mert bizony mondom, hogy a jövő választáskor nem lesz egy alkotmánypárti sem, egy néppárti sem. Nem lesz más, csak függetlenségi, meg szocialista és nemzetiségi párti. — És aztán?, ha ez így is fog történni, ami éppenséggel nem bizonyos, mi lesz azután? Eötvös Károly, ki éppen napjainkban elragadó lelkesedéssel írja meg emlékeit Deák Ferenczről, — azt állítja, hogy volt idő, midőn csakis úgy választottak meg valakit képviselővé, még egy szerb születésű tábornokot is, ha Deák hívének vallotta magát, — és mégis a hatalmas Deák-párt szétbomlott balközépire és függetlenségire, nó meg konzervatívra. Azután jött 1875. Egyesült mindenki s óriási tábora lett Tiszának. 72 erős férfiú mondott le ellenzéki álláspontjáról és lettek miniszterek, államtitkárok, főispánok stb. Természetesen az elvek csak „fel lettek függesztve“! Fegyverbe! kialtották akkor, kialtják most is s a fegyveres erő diszei miniszterek, államtitkárok, főispánok lesznek, mások meglegednek főispáni titkársággal s egyéb kis „pozitív“-val. Fődolog: fegyverbe állani s azután: pozitívba helyezkedni.

Az „Alsófehér“ néhány ószinte szót rebeg tisztviselőinkhez. Elég nyájasan, mint egy főköormánypárti laphoz illik. Őrül a függetlenségi párt növekedésének, de sajnálatlalt látja, hogy a tisztviselők nagy része még távol tartja magát. Ugy látja, hogy némely tisztviselő előtt „egy alkotmánypárti alakulás lebeg“. De rögtön reaguk mordul s kijelenti, hogy alkotmánypárt csak egy van s a koalíción kívül minden ilyen szervezkedés nem más, mint hamis czégér alatt a szabadelvű-haladók új tömörülése! — Hát mi nem tudjuk, hogy erre a kedves gyanúsításra mit felel br. Bánffy Kázmír és társai, de a

legjobb felelet az: hogy tessék csak megcsinálni az alkotmánypártot s aztán Széll Kálmán és Andrássy Gyula gróf, meg Wekerle Sándor megadják a többire nézve az utasítást.

Az „Alsófehér“ óvja a tisztviselőket az új rendszerváltozás miatt való félelemtől. Minek félni? Kérdi. „Vagy hogyha mindenáron félni akarnak(!), miért nem félnék a jelenlegi rendszer hatalmától is? Ép annyi indokolatiansággal ezt is megtehetik“. Fine-finale jön a revolveres gombaság. „A kishitűség, mely (a tisztviselők ellenvetéseiben) megnyilatkozik, a nemzeti érzés elhalványulását jelentené az egyéni féltett érdekek képzelt biztosítása mellett. Az intelligens tisztviselő rosszabb volna e haza utolsó polgáránál? A félelem (!) mi eddig többségüket visszatartá, csak egy rosz álomnak lidércnyomása, a 38 éves hatalmi rendszer zsarnoki nyomásának utóérzete“... stb.

Nini, hát még is vagyunk valamik és valakik, akiket érdemes volna besorozni Lengyel Zoltán katonáivá? Hiszen eddig „a hatalom rabszolgái“, „konczlesők“, stbik voltunk, sőt most is — az „Alsófehér“ szerint — félnék koczkatatni jövőjüket, kishitűek, — féltett egyéni érdekek képzelt biztosítása tart vissza, hogy „lengyelekké“ váljunk, ami mind igen kedves módja a betesekelésnek. Hát tisztelet becsület Alsó-Fehér vármegye és 4 városa régi és újabb tisztviselői-karának, önálló, szabadelvű gondolkozásu, jó hazafiak voltak biz ők eddig is és nem invitáltak, nem üldöztek senkit, habár más pártnézeteket vallott, de ha arra való volt, megválasztották örömmel tisztviselővé, s betették a vármegye mindenféle bizottságaiba. Gáspár János vm. főjegyző, dr. Bocz József, Török Dániel városi tanácsos stb. talán elég jó példák erre. És ugyan ki bánja, ha pd. most dr. Farnos Árpád vm. kórházigazgató függetlenségi, amikor előbb szabadelvűből függetlenségi, ebből „ujpárti“-vá vált. Ki ne találná természetesnek, hogy dr. Lengyel György más volt Zeyk Dániel mellett és más br. Kemény Árpád oldalán? Szólította-e meg valaki Imreh József főszolgabíró függetlenségivé válása miatt? Avagy dr. Jenei Elek ki marasztalgatta, hogy maradjon meg az eddig erőteljesen hangoztatott 67-es nézetei mellett? Senki; barátságosan, valamelyik barátjuk talán érdeklő-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a tevélyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkit „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

dött, de különben ugynevezett „magyarázatot“ nem kér senki tőlük. Régebben e volt a szokás. Nem csodálkoztunk egymás vallási, politikai nézetén. Most az „Alsófehér“ új marche-ot zengedez. Lengyel Z. szintén. Csakhogy ez utóbbi nagyon furesát kiabál: **F e g y v e r b e!** ordítja, mert: „a mostani parlamentnél tehetségre silányabb hatvanhét óta egy se volt!“ Ugy-e? Szólítsa fel Lengyelt ennek a merészen hangzó káromlásnak bizonyítására s vizsgálatra küldje ki saját — lengyeleit.

Gazdasági szervezetek előkészítése.

A mezőgazdasági feladatok közül Wekerle Sándor dr. miniszterelnök egyik beszédében reámutatott a mezőgazdasági érdek képviseletre és a mezőgazdasági hitel könnyítésére. Azok keretében földlog a kisbirtokot sújtó nagyterhek átváltoztatása, továbbá a telepítés és parcellázás, a munkás cselédügyi viszonyok reformja és rendezése. Az agrár politikának nagy feladatai kapcsolatban vannak más közigazgatási ágakkal is. Különösen az önkormányzat erősítése, élénkítése és igazán célszerűvé tétele vagyoniilag független, az ősi telkeken jövedelmezően gazdálkodó földbirtokos osztályt feltételez. Az elszegényedő, adóssággal terhelt, tehát az uzsorások zsebeinek megtöltésére dolgozó földbirtokos osztályt soha sem lesz képes önkormányzatra.

Meg kell tehát szilárdítani a gazdasági alapokat, a mellett vezetni a népet politikailag, megerősíteni erkölcsiében, mert e nélkül papíron marad a törvény és megvalósíthatók soha sem lesznek azok a nagy feladatok, a melyeknek létesítését minden igaz hazafi forrón és őszintén kívánja.

Ezen magvas beszédben érintett feladatokat csak akkor fogjuk igazán megérteni, s csak úgy tudunk a közhasznú eszmék magasságáig felemelkedni, ha hazaszeretetünk, mely áldozatot nem ismer és önzést nem tűr, ezen anyaföldben, minél mélyebb és szétágazóbb gyökereket vert.

Ha hazaszeretetünk önzetlen, jóságos és termékenyítő melege elárad országunk minden lakójára, s egymáshoz közelebb hoz bennünket, akkor a kölcsönös férfias megbecsülés fontos kapocs lesz jövő munkálkodásunkban. Ennek eredményei pedig biztositékaik lesznek mindnyájunknak tisztességes boldogulásának.

Ez az anyaföld, a melyen születünk, élünk és majdan pihenőre találunk, mindenünk.

Ezt a földet tehát olyan kedvessé és hasznossá kell tenni mindnyájunk részére, hogy azt csak a legnagyobb nélkülözés árán és szív fájdalma mellett hagyhassa el bárki is és oda vágyódjék mindég és mindenünnen vissza.

Az anyaföld és vele a természet kincseit elénk tárja, csak hozzá kell fognunk azoknak észszerű kiaknázásához.

A földműveléssel foglalkozókat tehát ala-

posabb munkálkodásra kell buzdítanunk. Ezt gazdaszervezetek és érdek képviseletek létesítésével érhetjük el, melyekben kioktathatjuk a népet a munka okosabb és időszertű kihasználására.

Az újabb gazdasági gépek hasznáival, a fejlődött szakirodalom előnyeivel szintén megismertethetők. Nevezetesen felvilágosíthatók a tűz, elemi kár és állatbiztosítás előnyeiről és reájuk nézve áldásos voltáról.

Az összetartozandóság eszméjének öntudatos fejlődése önkéntelenül megkívánja a kölcsönös segítséget és önzetlen támogatást.

A gazdanép hasznos befektetésre szükséges forgó tőkéjének előnyös előteremtése hitelszövetkezet útján lehetséges. Ez nem csak a takarékoságot fogja a népben fejleszteni, hanem azon kitüntetés, hogy a vezetőik gazdátarsaiknak anyagi baját egymásközt orvosolhatják, eléggé nem dicsérhető hatást idéz elő. Önmérsékletre és önruralomra tanít. Előiskolát képez tehát az általánosabb érdekű köztisztességek betöltésére. Az iszákosságot mérsékli, sőt később egészen meg is szünteti.

A hitelszövetkezetek keretében az előleg magtárak kérdése is megoldható.

A földművelési minisztériumban, a mint a „Magyarország“ folyó évi 195. számának közgazdasági rovatában olvashatjuk, törvényjavaslat készül a gabonaraktár [szövetkezetekről, melyeknek célja megkönnyíteni és elősegíteni ország szerte a gabonaraktár szövetkezetek létesítését. A gabonaraktár feladata lesz a gazdák gabonáját beraktározni és arra előleget adni, hogy árdepreszió esetén ne legyenek kénytelenek elkotyavetyélni terméseiket. A földművelésügyi minisztérium a tervezetet áttette a kereskedelemügyi minisztériumhoz, a mely viszont véleményadás végett megküldte a budapesti tőzsdének, a kereskedelmi kamarának és egyéb szaktestületeknek.

A hitelszövetkezet gazdasági gépek közös beszerzésére is módot nyújt. Nagyobb bérletek kivételére képesít, melyek kisgazdák között osztatnak meg azon arányban, a mennyit házi munka erejökkel megművelni tudnak. Előmozdítják legelőbérletekkel a baromtenyésztést, valamint elősegítik a tojás értékesítést és baromfitenyésztést is.

A gazdálkodás folytán emelkedő terheinek és üzemi költségeinek ellensúlyozására, a mennyire csak lehet, magasabb árat kell a termelőnek elérnie. Ez azonban a fogyasztók tulságos megterhelése nélkül csak úgy lehetséges, ha közvetítő kereskedelem mellőzésével a fogyasztó minél közelebb jut a termelőhöz.

Erre, valamint a szükségletek előnyös beszerzésére a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek szolgálnak. Nemkülönben a mezőgazdasági termékek ipari feldolgozása is nagy előnyvel jár; s ez némileg a háziipar fejlesztésével, mely a falusi nép téli szórakozásának volna mondható, szintén megközelíthető.

A baromtenyésztés fejlődésével az állati termékek feldolgozásánál eddig a tejszövetkezetek bizonyultak egyrésztől legalkalmasabbnak.

Ezen közgazdasági feladatok szükségességét érzi az egész ország lakossága. Olvashattunk ezekről az utóbbi hónapokban a napilapokból, sőt a megyékben megjelenő ujságok is ismételtlen foglalkoztak ezen kérdésekkel. Kormányunk figyelme is állandóan feléjük fordul. Igazolja ezt az a körülmény, hogy az utóbbi időben tartott nagyobb keretű, hasonló arányú gazdasági értekezleteken képviseltette magát. Nemkülönben a földművelési minisztérium kiadásában megjelenő „Földművelési Értesítő“ mellékletén, — amint a „Szövetkezés“ című szaklap f. évi 65. számában olvastam, — a gazdasági társadalmi munka fontosságát fejtegeti egy cikkben, a melyből határozottan jobb idők szellője lengedez felénk. Látjuk a cikkből, hogy már kormánykörökben is elismerik a gazdasági társadalmi tevékenységnek, a nép segítésének, a nép szervezésének a jelentőségét, a melylyel eddig csak egyesületek, s különösen a „Magyar Gazdaszövetség“ foglalkozott.

A nevezett lap ezeket írja: „A kormány ugy erkölcsi, mint anyagi eszközökkel támogatja a társadalmi munka fejlődését. A sors kedvező kegyelméből hazánkban megindulhat hát a munka mindket részről. A magyar gazdák között szerencsére találkozik elég lelkes ember, a ki hajlandó megfelelni annak, hogy — mindent a közjóért, — s hála Istennek, magyar népünk értelmi foka és munkássága biztosítja azt, hogy az elvetett mag termékeny talajba hull. A társadalmi munka, ha valahol, ugy hazánkban, mint első rangú gazdasági államban, a gazdasági téren nélkülözhetetlen, melyet semiféle kormányzati és közhatalosági működés nem pótolhat s mely a mai viszonyok között legfőbb tényezője a nemzeti haladásnak, s így egyuttal integráns része a magyar nemzeti politikának.“

Megnyugvással olvassuk ezeket a sorokat, s csak azt jegyezzük meg, ha már a kormányunk ily nemes szándékai vannak, kövessék azt a magasabb állású tisztviselők is és vegyenek részt a társadalmi munkában.

A „Nagyenyedi Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet“ ezen kicsinek látszó és jelentéktelen gazdasági szervezet vezetői már régen megértették az idők jelét és még június hónapban előértekezletre hívták össze a közgazdasági kérdések iránt érdeklődőket. Ennek határozata folytán folyó évi augusztus hó 21-én Nagyenyeden a város háza tanácstermében újból, de már nagyobb szabású értekezletet tart Gáspár János országgyűlési képviselő elnöklété alatt a fentebb ismertetett feladatok és kérdések részleteiből megbeszélésre, valamint az előkészítő bizottság állandó szervezése végett.

Felhívjuk a vármegye egész gazdaközönységét, hogy az értekezleten minél számosabban jelenjenek meg. A tárgyalásban indítsanak ezen fontos kérdések fölött élénk eszmecserét, hogy azokat minél előbb megérlelve, — közös erővel és egyetértéssel — annál hamarabb megvalósíthassuk.

Nagyenyeden, 1906. augusztus hó 11-én.

Hollós István.

SÁMSON JAKAB

Telefon 423.

uri szabó

Telefon 423.

KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 2.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát

honi, angol, scoth és francia különlegességekben

FÉRFI RUHÁK a legmodernebb szabászat alkalmazásával,

saját műhelyében készíttetnek. 12 49-105

Gyors és pontos kiszolgálás!

Gyors és pontos kiszolgálás!

Emeljünk emléket Kossuth Lajosnak városunkban.

E napokban oly esemény történt, mely városunk multjának egy gyászos képét a legkeservebben ujtotta fel, de egyuttal szászoros erővel hozza emlékünke ama nagy, hallhatatlan férfiú vigasztalását és hathatós támogatását, kinek lángszava új életet adott lángba-verbé fojtott városunk csekély számú menekültjeinek.

Városunk elpusztítójának fényes szertartással, mondhatni tüntetéssel adtak végtiszességét vérei.

A sötét árny eltűnt, mert elűzte az igazság, a szabadság, a magyar hazafiság szelleme.

Emelkedjék tehát és ragyogjon soha nem muló fénynyel körünkben, e városban annak emléke, ki nem hagyott el a vészes időkben, aki új erőt és életet jósolt minékünk.

Emeljünk emléket Kossuth Lajosnak, olyant, aminő gyenge erőntől telik. Hazafias polgári kötelesség ez most s ezzel nemcsak legméltóbban fejezhetjük ki hálánkat nemzetünk nagy szelleme, polgárságunk szerető atyja emléke iránt, hanem egyuttal legméltóbban jelezhetjük kegyeletünket azok iránt, kik ama borzalmas esemény szomorú áldozatai levének.

Dr. Varró László, városunk lelkes polgármestere vegye kezébe ez ügyet. Alakítson sürgősen a képviselőtestülettel gyűjtő bizottságot. Nem politikai pártok, a kegyeletes polgárság ügye ez.

Feleségemmel együtt részletekben fizetendő 200 koronát ajánlunk fel e célra.

Török Bertalan.

Műsoros estélyek.

Két műsoros estély folyt le közelebről városunkban. Egyik e hó 11-én volt, s a helybeli egyetemi és más főiskolai hallgatók rendezték az 1849-ben elhalt honvédek síremlék alapja javára; a másikat 12-én tartották részben a marosvásárhelyi ifjúsági tanulmányi kiránduló egyesület és részben a honvéd síremlék-alap javára, magukat országos nevű művészeknek mondó urak és hölgyek. Az eredménye az estélyeknek az lett, hogy a mieink előadásából valóban művészi estély került ki, az országos nevű művészek pedig elejétől végéig még kóristai színvonalon sem mozogtak.

A műkedvelők előadásáról keveset mondunk, mert a jóról nem kell sokat mondani: élvezetes, csinos előadásban valamennyien kellemeset nyújtottak s a kik kevesen jelen voltunk, csak sajnálni tudtuk az otthon maradtakat.

Nem úgy volt a dolog a vasárnapi „hangverseny”-nyel, arról még aki jelen volt is haza akart szaladni és haza is szaladt volna, ha a terem jobb hangversenyhez méltó zsufoaltsága engedte volna.

Elmondhatjuk, hogy a közönséget most egyhamar úgy fel nem ültették, mint az „országos nevű művész”-ek, a jó enyediéket. De mi mentünk, mert a hangversenyt a plakátok szerint a marosvásárhelyi ifjúsági tanulmányi kiránduló egyesület ígérte rendezni, s a mi derék székelytesvéreinknek hogy ne segítenék a tanulmányi kivándulásokban, hiszen a mi diákjaink is épen most vannak tanulmányi kiránduláson!

Aztán az impreszárió állítólag egy vásárhelyi professzor volt, a ki a mi minden jó ügyre

kapható tanáraink lelkesebbjeivel járta be a várost, járt el mindent s egyengette a siker útját.

Hogy ne ültünk volna akkor fel!

Hát bizony mi se marosvásárhelyi, sem sehová való ifjúságot, még egyet sem látunk, hacsak nem a kedvesen tánczó Békessy Imrike képviselte az ifjúságot. Művészt pedig egy felet sem, semilyen alakban.

Püspöki Rózsika hangicsálásai, Kozma Pista kántoréneke, Békessy Gyula éktelen hamis toroköblögetői, Hegyessy Gyula nyafogásai, Rónai izetlen kupléi még a mucsai kívánalmaknak sem feleltek volna meg, nem hogy városunk ha nem is kényesen finom, de egészségesen jóízű közönségét kielégíthették volna.

A kis Békessy Imrike tánczát kivéve az egész trupp egy pár jókedvű mesterlegény művészetét produkálta, s nagy volt a szemérmelenség, a melylyel akár a „művészek” magukat, akár az impreszárió-tanár ur a truppiját „országos nevű művészek”-nek mondták s vállalkozásukat nagy művészhangversenynek hirdették.

Az ilyen művészi hangversenyből nem kérünk többet még akkor sem, ha a síremlék-alap javára nem 5 koronát, hanem 5000 koronát adnak s azt hisszük a jó marosvásárhelyi tanulmányi kiránduló egyesület ezután ügyelni fog, hogy azon a hangversenyen a melyeket ő rendez, jelen is legyen, arra pedig minden esetre, hogy nevében az országos nevű művészeket meg ne csufolják.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szívesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.**

— **Ő Felsőge születésnapját** illő kegyelettel és áhitattal ünnepelte meg városunk közönsége. Folyó hó 17-én este általános kivilágítás volt, — 18-án pedig a vármegyeháznál szokásos tisztelgések folytak le, hódolatot és üdvkivánásokat fejezve ki feleséges Urunk iránt, melyeket Szász József alispán fogadott. Ezután a felekezetek templomaiban ünnepélyes istentiszteletek tartattak, melyeken ugy a vármegye, mint az állami és városi hivatalok s a honvédség tagjai s a városuk közönsége ünnepélyes díszben jelentek meg, ugyancsak Szász József alispánunk vezetésével.

— **Szent István ünnepe** holnap d. e. 10 órakor lesz megtartva a róm. kath. templomban, melyre a hatóságok is meg vannak hívva. A nagy szentmisét Deli Ödön fogja celebrálni, az alkalmi szentbeszédet ez alkalommal Pintér János mondja. Thémája lesz: Szent István vallási és politikai jellemzése és párhuzam az akkori és korunknak idevonatkozó fontosabb mozzanatai között. A régi magyar egyházi énekek legszébbjeit fogja az énekkar előadni. Első magyar királyunk emlékére ma vasárnap este lesz kivilágítás. — A fővárosban szokásos Szent István napi körmenet szokatlan nagy, országos ünnep lesz, melyre az ország minden részéből nagy számmal zárandokolnak fel Budára.

— **Báró Kemény Árpád**, vármegyénk főispánja Budapestre utazott hivatalos ügyekben.

— **Személyi hírek.** Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök, v. b. t. t., erős toroklobja gyógyítása végett Reichenhallba

utazott. — Dr. Bartók György ev. ref. püspök Tusnád fürdőn töltötte a nyarat, honnan városunkba érkezett nejével együtt s megkeresztelte kis unokáját, Bodrogi János tanár fiát.

— **Szász József** köztisztviselőben álló alispánunk f. hó 17-én töltötte be vármegyei szolgálatba lépésének 30-ik évfordulóját. Az akkor karcsu, vidám életkedvvel telt fiatal ember e napon tette le esküjét, mint tisztviselői aljegyző s azóta lankadatlan buzgalommal, vármegyéje iránti hűséggel, sokszor nehéz viszonyok között, becsületes törekvéssel teljesítette kötelességét. Szívesen üdvözljük őt ez alkalomból is, amint sokan üdvözölték tisztviselőtársai és barátai.

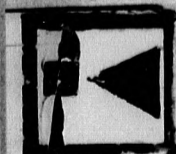
— **Felix Károly**, a marosújvári nagyjelentőségű, hatalmas szódagyár megteremtője, közel 14 évi munkás, közhasznú fáradozása után, egy új gyár felállítása és vezetése végett eltávozott kedves családjával. Marosújvár és vidéke sokat veszített e derék férfiú távozásával, ki iránt tiszteletüknek, szeretetüknek élénk érzelmeit tanúsították egy fényes fáklýásmenettel, mely után Marosújvár és a megye notabilitásai részvételével, köztük Szász József alispán is, nagy bankett volt. Mindenikén szívből jövő bucsut és elismerést mondtak Felixnek, ki talpraesett magyar beszédben válaszolt.

— **Justh házelnök, Kossuth, Polónyi, Zichy** miniszterek megexcellenciájának elmaradásáról beszélnek a lapok. A „Nap” különösen örvend. Hát az igaz, hogy Krisztoffli és társai frissen belecseppentek a v. b. t. tanácsosok fényes gárdájába, ellenben évek teltek el, míg a megelőző kormány tagjai valóságos titkosok lettek. Még Apponyi sem lett házelnök korában mindjárt excellenz. A „Nap” Polónyit okozza a kitüntetés elmaradásáért. A hivatalos körök szerint azonban a kitüntetés okvetlenül meg lesz az ősszel. Ez is a rendje.

— **Halálozás.** Babos Péter fegyintézeti főfegyőr hosszas betegeskedés után folyó hó 13-án 51 éves korában elhunyt. Halálát felesége siratja. Temetése 20-án délután lesz malomutczai házából.

— **Gróf Teleki László** sorostélyi földbirtokos a balázsfalvi magyar kaszinó rendes tagjai közé belépett és ezenkívül a kaszió tűzifa szükségletéhez évente két öl tűzifával járul hozzá. Igen szép példa arra nézve, hogy a hazafiság tettekben nyilvánul meg igazán.

— **Axentye Severu**, a szomorú nevezetességre vergődött gyászalak meghalt Braszóban, a kórházban, 86 éves korában. Borzalmas tetteit, multját ismerjük. Akiben emberi érzés lakozik, meg nem bocsátja vétkeit, mert azokat nem mentheti semmi. — És mégis, akadnak emberek, akik a helyett, hogy sietve elföldelték volna ott, ahol elvégezte szomorú életét, elhozták Balázsfalvára, a román gör. kath. érsekség metropolisába, oda, ahol a magyar szabadságharc egyik tisztelteméltó férfjának, egy magyar nemes apszai Mihályinak, Máramaros vármegye kedves emlékü volt alispánjának, magyar kormánybiztosnak a fia az érsek-metropolita, — és ott temették el folyó hó 15-én olyan részvét között, aminőt megerdemel egy nemzeti hős, egy nemes eszme vezére, egy szíven-lélekben emelkedett és köztisztviselőben állott férfi, — de nem egy Axentye, kit Balázsfalván a kiváló román férfiak részére fentartott sirkertbe helyeztek el. Az erkölcsök elvadásására, a történelmi igazság letiprására vall az a felizgatott részvét, amelyről sajnálattal értesültünk s amely oda vetemedett,

hogyan ebbe a sokat szenvedett vármegyébe, az Apafyak és számos jó magyar család ősi fészkebe merete huczolni annak az embernek tetemét, kinek vétkeit nem bocsáthatja meg senki sem e hazában. Dobja ki gonosz tetemeit a magyar föld, melyben nem méltó pihenni. A temetés különben így folyt le: A hullát Moldován M. János nagyprépost kísérte Balázsfalvára és a székesegyház templomába helyezték ravatalra, ahonnan a temetés történt. A temetést apszai Mihályi Viktor érsek-metropolita végezte a káptalan és az összes papság segédlete mellett; beszédet tartott dr. Maren Izidor kanonok és a sírnál dr. Pop István aradi ügyvéd. A temetésen megjelent a románság Balázsfalváról, a távolabbi vidékről is sokan voltak. A koporsót a fiatalság vitte. Amint mondják, a temetési költségeket Moldován nagyprépost fedezte, mint az elhunytak egyik legjobb embere.

— **Állatvásár.** A f. hó 16-tól tegnapi tartott országos állatvásár nagy állatfelhajtással és élénk forgalommal folyt le. A szarvasmarhának roppant magas ára volt, hogy még a hitványabb tehénfeléért is elkértek legkevesebb 260 koronát. A lóvásár szintén nagy volt, messze vidékekről jöttek vevők. Mig a sertés, juh stb. vásár nem volt nagyobb egy jó hetivásárnál. Mint minden vásárban, most is sok volt a kőborczigány, és meglehetősen sok munkát adtak a rendőrségnek. Ma vasárnap van a kirakóvásár.

— **A szerencsétlen Kristóffy** elszölte magát s a szerencsés politikai kibontakozás fődermét magának igyekezett tulajdonítani. Kegyetlenül reá estek a lapok és irgalmatlanul meghazudolták. És ha igaza is lett volna: mit ért volna vele, pedig úgy látszik, hogy egy kissé hamis játékot próbált meg ő exzellenziájára s két szek között hoppon esett. Valószínűleg feldertülnek lassanként a „bekés kiegyezés titkai“, melyből azonban aligha fogunk kellemes meglepetéseket szerezni, de hát azért csak lassuk azokat a szép és nemes példákat az emberi életből.

— **Sáskajárás.** Megint a sáskajárás veszedelme fenyeget és sok helyt már pusztít is. A Duna—Tisza közen és Debreczen táján temérdek kárt okozott a sáska. Egy-egy szelroham másfele is elvitte a sáskatömeget és ott tovább pusztít. Közeliünkben Kisküküllőben jelentkeztek nagy mennyiségben, hol szervezkedve fogtak a sáskák kiirtásához.

— **Tárczacikkünk** folytatását tárgyhalmaz miatt jövő számunkban hozzuk.

— **Színház.** Miklósy Gabor jól szervezett társulata jelenleg Marosújváron időzik. A közönségnek a legújabb, változatos darabokkal és azoknak ügyes előadásával kellemes esteket szerez. A társulat titkára Miklósy Gyula e hó 22—24-én érkezik hozzánk, hogy a szokásos bérleteket összegyűjtse. A társulat folyó hó 28-án kezdi meg előadásait városunkban, ujonnan szerződött kitűnő erővel és pompásan összeállított műsorával.

— **Magyar gyártmány sikere.** A napokban egy dús gazdag chilei gyáros érkezett a fővárosba rokonai látogatására. A gyáros többek között meglátogatta egy előkelő pénzintézet igazgatóját is, a ki ez alkalommal a legkiválóbb külföldi italokkal akart kedveskedni vendégjének. A chilei gyáros azonban udvariasan fölkerlte házi gazdáját, hogy lehetőleg az Alföldi Cognacgyár r.-t. Kecskeméti Barackpálinkájával vendégelje meg és kérését így indokolta: — Mi amerikaiak, végig izleljük a világ összes hasonló

gyártmányait s nyugodt lélekkel mondhatom, hogy tökéletesebbet egyáltalán nem gyártanak e téren.

— **A tövisi „Polgári Olvasó Kör“** folyó hó 4-én igen jól sikerült táncestetélyt rendezett saját pénztára javára. Az estély fényét emelte azon körülmény is, hogy nemcsak helybeli polgárok, hanem a vidéki előkelőségek is megtisztelték azt megjelenésükkel. A nemesszívű előfizetők fogadják ez uton szíves támogatásukért az Olvasó Kör hálás köszönetét. Felülfizettek: Gáspár János országgyűlési képviselő 20 koronát, Krenyel Sándor 4 koronát, Farnos Elekné, Groszmann Dávid, Imreh József főszolgabíró, Inceffy Albert, Klein Malvin 3—3 koronát, Kovács Miklós, 2.40 kora, Drach Adolf, Fenyő Lajos, Fried Dávid, Fried Lipót, id. Horváth József, Jancsó Samuel, Kaufmann Gyula, Lévi Ignátz, Salamon Simon, Szilveszter Gamaniel 2—2 kora, Schulcz Mihály 1.60 kora, Dr. Asztalos Kálmán, Asztalos Sándor, Baróthi Miklósné, Bretán Miklós, Csöke Mihály, Deutsch Mór, Fogarasi Albert, Fried Ármin, Géher Hubert, Gruzda Domokos, Horváth László (Diód), Haab Lajos, Jánosy Albert, Király Frigyes, Lengyel Mór, Marinka Jenő, Mihók Simon, Nagy Ferencz, Pap László, Pál Lajos, Seres Benő, Ürmösy Jenő (Kolozsvár), Vasass Samuel, Varga Lajos 1—1 koronát. Horváth Kálmán 60 fillért, ifj. Gulácsi Károly 30 fillért, K. J. 20 fillért. Összesen 88 korona 10 fillér. Tövis, 1906. évi augusztus hó 16-án. Gruzda D. elnök, Vasass Samuel jegyző.

— **Szülők figyelmébe** ajánljuk Röser tan- és nevelő-intézetét Budapesten (alapítattott 1863-ban). E kitűnő hírnévnek örvendő intézet magában foglal 3 osztályu felső kereskedelmi iskolát, mely teljesen egyenrangú az állami, községi és testületi felső kereskedelmi iskolákkal, és négy osztályu polgári iskolát. Bizonyítványai államérvényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. Vidéki tanulók az iskolákkal kapcsolatos Nevelő-Internátusba felvétetnek. — Értesítést küld Röser János igazgató, Budapest, VI., Aradi-utca 10.

— **A csuda csizma.** Egy amerikai mérnök Jase Antonio Osteos olyan csizmát talált fel, melylyel a víz hátán egy mértöldnyi utat tett meg. A csuda csizmákat maga alapította gyárban fogja gyártani. „Há kee hiszi? Eéén? én nem!“ A csuda csizmákat gyártani fogják s a csuda csizmák elfognak sülyedni, ha bennük — ember is lesz.

— **Házasság-lutri.** Harminez fiatal leány, különböző nagyságu hozománnyal Rómában ki lesz sorsolva. Legnagyobb nyeremény egy millió lira. Egy sorsjegy ára tíz lira. Vármegyénk iparkodó fiatalságát annál is inkább érdekelheti ez a kedvező eset, mert ha valamelyik szerencsés nyerő nem volna meglegedve azzal, kit a sors szánt neki, — megoszthatja vele a nyereményt és — tovább játszik.

— **Nyugtázás.** Az 1906. augusztus hó 11-én. Nagyenyeden, az 1849. január 8-án elesettek sirja fölé állítandó emlékoszlop alapja javára rendezett műsoros estélyen felülfizettek: dr. Mátyás Mihályné, dr. Winkler Albert 5—5 koronát, dr. Erdős Jenő 4 koronát, dr. Asztalos Kálmán 3 koronát, Bálint János műszövő-gyáros 2 koronát, Kátóna Lajos 1 korona 60 fillért, Matesz József 1 korona 20 fillért, Ujváry Imréné, N. N., N. N., N. N. 40—40 fillért, Ludányi István, X. Y. 20—20 fillért. Összesen 24 korona. Ehhez járul a „Marosvásárhelyi ifjusági ta-

nulmányi kiránduló egyesület“ augusztus 12-iki hangversenye jövedelmének 5/0-a 5 korona. A felülfizetőknek ez uton mond köszönetet a rendező-bizottság.

— **Az első czápa.** A buccarizai tinhalásztelepen egy jól kifejlett emberevő czápa fogtak. A szerencsés halász, kit száz forint jutalomban részesítenek: Buzics András. A czápa tegnap délután öt órakor vittek be a fumei kikötőbe a buccarizai halászkok. Nagy néptömeg verődött össze, nézni a ritka látványt. A czápa a Via Riván vonták ki emelőgéppel. Az első szakértői szemlét a czápa Garádi Viktor, a fumei biológiai állomás vezetője végezte. Garády Viktor megállapította, hogy a czápa az ember evők fajtajához tartozik, himnemű, öt méter 30 centiméter hosszúságu és 20 métermázsát, azaz 2000 kilogr. nyom. A czápa fogaira nyomban akadt volna sok vevő, de csak előjegyzéseket fogadtak el a ritka zsuzsukra.

— **Emléktábla-leleplezés.** A kézdí-vásárhelyi szümdőző tanuló ifjusag vasárnap nagyszabásu ünnep keretében leleplezte azt a díszes márványtáblát, mely Szacsy János és idősebb Molnár Józsiás székely tűzérő-hadnagyok és tarsiak dicsőséget hirdeti, kik a szabadságharcban huszezer font löport készítették Gábor Áron ágyúhoz. Az ünnepet Fekete András megnyitó beszéde vezette be, mely után Kicsid Árpád elszavalta Molnár Emil szerkesztő ódáját. Az ünnepi beszédet dr. Nagy György országos képviselő tartotta. Végül Nagy Károly árvaházi igazgató lelkes beszéd kíséretében átvette a márványtáblát.

Nyilt-tér.*

Császarfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévvízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szén-savas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

140 6—10

az igazgatóság.

* Ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Garda Kálmán, Török Bertalan, Dr. Varró László.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részv.-társ.

A háziaszony gondolkodásán mulik a család tüve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérünk Kneipp páter védjeggyel.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A.** $4\frac{3}{4}\%$ kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 30000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 26 K. 11 f.
- B.** 5% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 27 K. 16 f.
- C.** $5\frac{1}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.
a) 41 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.
b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.
- D.** $5\frac{3}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.
a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.
b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
- E.** 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak házakra is adatnak; valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

4046—1906. szám.

közig.

Pályázati hirdetmény.

A városi bor-, hus- és szeszfogyasztási adókezelősnél egyik **kezelői állás** f. évi szeptember 1-ével üresedésbe jöven, ezen állás betöltésére pályázat hirdettetik.

Felhívtnak mindazok, akik ezen állást, melyhez évi 1200 kor. fizetés van kötve, elnyerni óhajtják, hogy képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket Nagyenyed város polgármesteréhez **1906. évi augusztus hó 26-ig** adják be.

Kinevezett kezelő köteles 400 korona biztosítékot nyújtani jelzálogban, készpénzben vagy elfogadható kezes által.

A városi Tanácstól.

Nagyenyed, 1906. évi augusztus hó 17-én.

188 1—2

Sándor Jenő,
polgármester h.

BALLA BÉLA

első rangú előnyösen ismert friss hús- és finom hentesáru-különlegességek üzletében zsirszalonna nagyban és kicsinyben található.

HÚSÁRAK:

Marhahús 1 klg. 1.23, 1.36, 1.44 fill.

Borjuhús „ 1.12, 1.36, 1.44 fill.

Sertéshús „ 1.33, 1.60 fill.

Juhhús „ 96 fillér.

FIGYELMES ÉS HIÁNYTALAN KISZOLGÁLÁS.

8 66—105

Köhögés!

Ki ide nem figyel, maga
* * ellen vétkezik! * *

Kaiser
Caramell-czukorkái
a három fenyűvel.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva
rekedtség, katarhus és köhögés
ellen.

4512 bizonyítvány igazolja,
hogy megtartja, amit ígér.
Csomagja 20 és 40 fillér.

Schiessl Károlynál,
Balázsfalván.

73 9—32

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részv.-társaság Nagyenyed.

Dobozárugyár. Könyomda. Litografiai és vonalzó műintézet.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage) u. m. egyszerű és hajlított dobozokat gyógyszerészek, cukrászok, kereskedők és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és czélszerű csomagolására olcsó áron szállít.

Műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, s mindennemű kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, pósta csomagcímkeket, pecsétjegyeket, czimkéket, ragjelzéseket, porkapszulákat, papírzacskókat, kötőzöppapírokat és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat készít könyv- és könyomdai, valamint dombornyomásban, olcsó áron, szép és izléses kiállításban.

Az ország legnagyobb barackfőzése.

Első Alföldi Cognagyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár
 — KECSKEMÉTEN. —

Legfinomabb italkülönlegességei:

Barack Barack Barack
 pálinka. cognac. érme.

Tulipán-likör. Tulipán-cognac.

Radikal alixir.

Kecskeméti + gyomorkeserű.
 Kecskeméti 48-as likör.
 Kecskeméti menyecske likör.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: SZIGETI SAMU, TORDA

Főzdéi állandóan üzemben.

HIRDETÉSEKET

legjutányosabban vesz fel
 kiadóhivatalunk.

Elsőrangú készítésű

Vadászfegyverek

a bel- és külföld leghíresebb gyáraiból,
 angol és belga sportfegyverek

mérsékelt áron

csekély havi

részletfizetésre

Megrendelési hely:

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED

vadászfegyver osztálya

Budapest, VI., Andrásy-út 17.

Sziveskedjék árjegyzéket kérni vadászfegyverekről.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-i.

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 157.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintezetek részvényeire.
Vásárol és elad értékpapírokat.
Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.
Időben kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat az összeg nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$ %, 6%, 6 $\frac{1}{2}$ % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítól le.
Betétet 4 $\frac{1}{2}$ % kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

19 64—104

NAGY JENŐ

szájpád nélküli műfog-spezialista

KOLOZSVÁRT, Wesselényi M.-u. 6. sz.

Készít szájpádnélküli természetűen szilárdan álló fogakat 16 koronáért.

61—104

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

113 30—50

Brassói Portland-Cement-

gyár, Brassóban. Nagyenyeden kapható Klemm Pál úrnál Szentkirály-utca 128. sz.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.